

Speleologai išvalė Karvės olą

Šeštadienį Vilniaus speleologų (ieško ir tyrinėja urvus) klubo "Aenigma" nariai Gediminas, Giedrius, Vidmantas ir Daiva valė Karvės olą ir susirinkusiems biržiečiams, daugiausia - mokiniams ir jų mokytojams, pasakojo apie speleologų darbą bei rodė skaidres iš ekspedicijų. E. Mikelionienės nuotraukoje: iš Karvės olos traukiamos šiukšlės.

Plačiau apie speleologų lankymąsi Karvės oloje - 4 puslapyje

Speleologai išvalė Karvės olą

Edita MIKELIONIENĖ

Tel. 33734

mikelioniene_birzietis@takas.lt

Šeštadienį Vilniaus speleologų (ieško ir tyrinėja urvus) klubo "Aenigma" nariai Gediminas, Giedrius, Vidmantas ir Daiva valė Karvės olą ir susirinkusiems biržiečiams, daugiausiai mokiniams ir jų mokytojams, pasakojo apie speleologų darbą bei rodė skaidres iš ekspedicijų.

KĄ VEIKIA SPELEOLOGAI?

"Aenigmos" speleologų klubas vienija apie 20 narių. Speleologija kaip mokslas pripažįstamas tik Prancūzijoje, todėl "Aenigmos" klubo speleologai yra entuziastai, kurie patirtį vieni kitiems perduoda specialioje mokyklėlėje, į kurią gali ateiti kas nori. Svarbu nebijoti uždarų erdvių ir aukščio. Mat speleologai atlieka ir aukštalipių darbą.

Klubo nariai dažnai vyksta į ekspedicijas. Tinklapyje www.speleo.lt galima pamatyti nuotraukų iš įvairių ekspedicijų, tarp jų - ir Biržų rajone esančios Karvės olos.

Svečiai pasakojo, kad didžiuliuose urvuose ekspedicijos nariai praleidžia po savaitę, neišlįsdami lauk. Todėl būna rengiamos atskiros ekspedicijos, kurios į urvus nuleidžia reikalingus daiktus, įrengia

stovyklavietes. Į kilometro gylį kartais tenka nuleisti pusę tonos sveriantį krovinį. Kadangi urvuose būna žema temperatūra (6 - 12 laipsnių), šlapia, ekspedicijos nariai nešasi izofoliją, kuria apsigaubę susišildo. Į ekspediciją imami kilometrai virvių. Su savimi speleologai visuomet turi peilį, žvakę, žiebtuvėlį, degtukų, šokolado ir kitų gyvybiškai reikalingų daiktų. Pasišviečia ant šalmo prikabinutu "ciklopu" - taip speleologai vadina žibintuvėlį. Pasak speleologų, po savaitės ar kelių dienų išlindus iš urvo, spalvos kurį laiką atrodo daug ryškesnės, nes urve yra absoliuti tamsa, prie kurios akys pripranta. Šiais metais vykusio ekspedicija į Abchaziją 30 žmonių grupei kainavo 10000 dolerių. Speleologas Vidmantas pasakojo, kad giliausias - Voronja - vertikalusis urvas yra Abchazijoje. Jo gylis - 2 kilometrai. Ilgiausia horizontaliųjų urvų sistema yra Amerikoje ir tęsiasi 500 kilometrų. Lietuvių speleologų pasiektas rekordas - 1355 metrų gylis urvas. Į kilometro gylis urvą speleologai leidžiasi apie 12 valandų. Svečiai pasakojo, kad nardyti urvuose yra labai pavojingas darbas. Per metus žūna apie 15 procentų nardytojų.

KARVĖS OLOJE - URVAI, EŽERĖLIS IR... ŠIUKŠLĖS

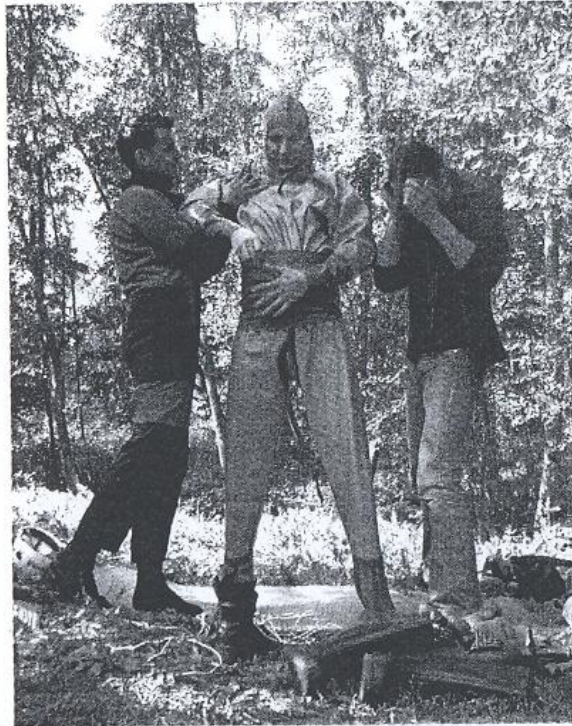
Speleologai šiais metais jau antrą kartą užsuka į Biržus. Birželį,

vykdami iš ekspedicijos Estijoje ir Latvijoje, jie užsuko ir pas mus. Pasak speleologų, Karvės ola - vienintelė Lietuvoje, į kurią galima patekti ir patyrinėti. Dar vienas urvas yra Pasvalio rajone. Jis vadinamas Žalsvuoju šaltiniu, tačiau yra užsemtas ir jį apžiūrėti galima tik panėrus. Žalsvajį šaltinį tyrinėjo įžymus rusų speleologas Aleksejus Aksionovas.

Taip atrodo Karvės ola iš vidaus.

Vidmanto BALKŪNO nuotrauka

Draugai Gediminą (nuotr. viršuje) rengia specialiu kostiumu. Speleologas Giedrius (nuotr. kairėje) demonstruoja skaidres iš ekspedicijų.

Biržiečiai mokiniai padėjo speleologams išvalyti Karvės olą. Autorės nuotr.

Mūsų šalyje Karvės ola turi dvi landas: mažesnę ir didesnę. Prie pat landos prasideda 10 - 15 kvadratinėjų metrų ežerėlis. Yra ir penkios landos, tačiau ne į visas galima patekti. Pasak speleologų, patekti galima į dvi landas, į kitas reikėtų plaukti per ežerėlį apsirengus specialiu hidrokostiumu. Šalia ežerėlio yra balkonai, ant kurio įsitaisęs speleologas Gediminas iš ežerėlio traukė šiukšles. Šiukšlių traukti teko bristi ir į ežerėlį, tad sušalęs ir purvinu kostiumu Gediminas vis išlįsdavo iš urvo pasišildyti. Speleologai juokavo, kad tokiame užterštame ežerėlyje neišgyventų jokia gyvybė. Karvės oloje prieš keliolika metų mokslininkams pavyko aptikti naują šikšnosparnių rūšį. Birželį speleologai vėl rado keletą negyvų šikšnosparnių, kuriuos ištirti nuvežė profesorius Henrikus Paužai. Speleologai skaidrėje demonstravo į driežą panašų urvų gyventoją protėją. Mokslininkai atliko eksperimentą. Protėjas nemaitintas išgyveno 6 metus.

Prie Karvės olos speleologai susirinkusiems demonstravo, kaip apsirengę lenda į urvus. Ant nuogo kūno rengiasi specialiu neperšlampantiu kostiumu, maunasi vilnones, ant jų - sintetines kojines, dedasi specialų šalną, pirštines.

Nors birželio mėnesį "Aenigmos" klubo nariai buvo išvalė Karvės olą, per vasarą nekultūringi turistai į ją vėl primetė šiukšlių. Speleologai iš Karvės olos traukė butelius, plastikinę tarą, šlepetes, pagalius ir net suolelių liekanas. Vidmantas pasakojo, kad birželį rado fotoaparata ir kamuolių. Biržų regioninio parko darbuotojai sakė nebeišmanantys, kaip kovoti su vandalais. Buvo minčių ant urvo uždėti tinklą, tačiau vargu ar ilgai jis saugotų urvą nuo šiukšlintojų.